

العقيدة الصحيحة وما يضادها
عقيدة درست و نقيض آن

عقیده درست و نقیض آن

تالیف

جناب شیخ عبد العزیز بن عبد الله بن باز
به نام الله بخشاینده و مهربان

مقدمه

حمد و ستایش مخصوص الله است، و درود و سلام بر کسی که بعد از او پیامبری نیست و سلام بر اهل و یارانش
اما بعد: از آنجایی که عقیده درست و صحیح اساس دین مبین اسلام و پایه دین بوده، لازم دیدم همین موضوع را برای سخنرانی اختیار کنم. و طوری که از دلایل شرعی از قرآن و سنت معلوم می شود، افعال و اقوال در صورتی قابل اعتبار و پذیرش می باشد که از عقیده درست و سالم سرچشمه گرفته باشد.
اما اگر عقیده نادرست باشد پس اقوال و افعال ناشی از آن نیز باطل می گردد، طوری که الله متعال می فرماید

﴿الْيَوْمَ أَجِلُّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ وَطَعَامَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ جُلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ جُلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنْ الْخَاسِرِينَ ٥﴾

امروز چیزهای پاکیزه برای شما حلال شده، و غذای کسانی که اهل کتابند برای شما حلال و طعام شما برای آنان حلال است و [بر شما حلال است ازدواج با] زنان پاکدامن از مسلمان و زنان پاکدامن از کسانی که پیش از شما کتاب [آسمانی] به آنان داده شده به شرط آنکه مهرهای شان را به ایشان بدهید در حالی که خود پاکدامن باشید، نه

زناکار و نه آنکه زنان را در پنهانی دوست خود بگیرید، و هر که انکار کند آنچه را که باید به آن ایمان آورد قطعاً عملش تباه شده و در آخرت از زیان کاران است. سوره مائده آیه ۵. الله متعال می فرماید:

﴿وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ٦٥﴾

(برای تو (ای محمد) و کسانی که قبل از تو (پیامبران) بودند وحی نمودیم، اگر شرک ورزیدید اعمال شما فرو ریخته می شود، و از جمله خسارت مندان (خواهید شد) سوره الزمر: آیه ۶۵ و آیت هایی که بر این معنا دلالت می کنند زیاد اند، کتاب صریح الله و سنت پیامبر امین اش؛ -بهترین درود و سلام بر او و خانواده او باد- بر این دلالت می کند که ایمان صحیح عبارت از ایمان به الله و فرشته گان و کتاب ها و فرستادگان و رز قیامت و ایمان به اندازه خیر و شر (تقدیر) است، پس این امور ششگانه پایه عقیده درست می باشند، که الله متعال بر آن کتاب خویش را نازل نموده و پیامبر گرامی اش محمد علیه الصلاه و السلام را با آن فرستاده است. از روی این مبانی بر همه امور غیبی ایمان واجب می شود و هرآنچه که الله متعال و رسول گرامی وی از آن خبر داده باشد، و دلایل این اصول ششگانه در قرآن و سنت زیاد اند، از جمله آن این قول الله متعال است که می فرماید:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ﴾

نیکوکاری آن نیست که روی خود را به سوی مشرق و [یا] مغرب بگردانید بلکه نیکی آن است که کسی به الله و روز آخرت و فرشتگان و کتاب [آسمانی] و پیامبران ایمان آورد سوره البقره آیه: ۱۷۷ الایه، و قول الله متعال

﴿أَمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ﴾

پیامبر (الله) بدانچه از جانب پروردگارش بر او نازل شده است ایمان آورده است، و مؤمنان همگی به الله و فرشته گان و کتاب ها و فرستادگانش ایمان آورده اند (و گفتند:) (میان هیچ یک از فرستادگانش فرق نمی گذاریم) سوره البقره آیه ۲۸۵ و این قول الله پاک:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۝۱۳۶﴾

ای اهل ایمان! به الله و پیامبرش و کتابی که بر پیامبرش نازل کرده و به کتابی که پیش از این فرستاده [از روی صدق و حقیقت] ایمان بیاورید. و هر که به الله و فرشتگان و کتاب های آسمانی و پیامبران او و روز قیامت کافر شود، یقیناً به گمراهی دور و درازی دچار شده است. سوره النساء آیه ۱۳۶ و این قول الله پاک:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝۷۰﴾

آیا ندانسته ای که الله آنچه را در آسمان و زمین است، می داند؟ مسلماً [همه] این [اعمالی که انجام می دهید] در کتابی [چون لوح محفوظ، ثبت] است [و] بی تردید [ثبت در آن کتاب] بر الله آسان است. سوره الحج آیه ۷۰ اما احادیث صحیحی که بر این مبانی دلالت می کنند خیلی زیاد اند، از جمله آن حدیث مشهوریست که امام مسلم آن را در صحیح خویش از امیر المومنین عمر بن الخطاب - رضی الله عنه - روایت کرده است که جبریل علیه السلام در باره ایمان از پیامبر

صلی الله علیه وسلم پرسید ، وی صلی الله علیه وسلم برایش فرمود: ایمان عبارت است از اینکه به الله، به فرشتگان او، به کتاب های او، به پیامبران او، به روز آخرت و به اندازه خیر و شر (تقدیر) ایمان داشته باشی.^۱ این حدیث را شیخین؛ بخاری و مسلم از حدیث ابو هریره تخریج نمودند. و از این مبانی ششگانه هر آنچه که بالای مسلمان اعتقاد به آن در حق الله سبحانه و تعالی و امور بازگشت و غیره امور غیب واجب می باشد سرچشمه می گیرد.

ایمان به الله متعال

ایمان بر اینکه الله متعال همان معبود واقعی است که تنها غیر از همه چیزهای دیگر سزاوار پرستش است از ایمان به الله متعال ایمان بر این است که او غیر از همه؛ معبود بر حق سزاوار پرستش است، زیرا او خالق بندگان ، نیکی رسان به آنان، روزی رسان آنان و آگاه از همه رازهای آشکار و پنهان شان است، او ذات توانا بر پاداش دادن به فرمانبردار و مجازات نافرمانان شان است است، برای این عبادت، الله متعال ثقلین (انس و جن) را آفریده است و آنان را برای آن دستور داده است طوری که می فرماید:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ۝٥٦﴾

من نیافریدم جن و انسان را مگر برای عبادت (خویش). سوره الذاریات (۵۶)

﴿مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُوا ۝٥٧﴾

^۱ مسلم الإيمان (۸)، الترمذی الإيمان (۲۶۱۰)، النسائی الإيمان وشرائعه (۴۹۹۰)، أبو داود السنة (۴۶۹۵)، ابن ماجه المقدمة (۶۳)، أحمد (۲۷/۱).

از آنان هیچ رزق و روزی نمی خواهیم و خواهان این نیستیم که به
من خوراک بدهند (۵۷) سوره الذاریات آیه ۵۷

﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ۝۵۸﴾

بی تردید الله روزی دهنده و صاحب قدرت استوار است سوره
الذاریات آیه ۵۸ و الله پاک می فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝۲۱﴾

(ای مردم عبادت پروردگار تان را کنید، آن ذاتی که شما و آنانی را
که قبل از شما بودند آفریده، تا شما پرهیزگار شوید) سوره البقره آیه

۲۱

﴿الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝۲۲﴾

کسی که زمین را [مانند] فرشی و آسمان را [مانند] سقفی برایتان
قرار داد. و از آسمان آبی باراند، سپس بدان از [انواع] میوه جات را
برای روزی شما بر آورد. پس در حالی که می دانید برای الله همتایانی
مقرر مکنید سوره البقره آیه ۲۲ الله متعال برای بیان نمودن این حق
و دعوت به آن پیامبران را فرستاده و کتاب ها را نازل نموده، است و
از عملکرد خلاف آن هشدار داده است طوری که می فرماید:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

و هر آئینه ما در هر امتی پیامبری فرستادیم که الله را بپرستید و از
طاغوت اجتناب ورزید سوره النحل آیه ۳۶ و الله متعال می فرماید:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا

فَاعْبُدُونِ ۝۲۵﴾

و هیچ پیامبری را قبل از تو نفرستادیم مگر آنکه برای او وحی می نمودیم که معبود [راستی] جز من نیست، پس مرا پرستید سوره الانبیاء آیه ۲۵ و او تعالی می فرماید

﴿الرَّ كِتَابَ أَحْكَمْتَ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۝ ۱ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۝ ۲﴾

الرء این کتابی است که آیاتش محکم و استوارگشته، و از سوی پروردگار حکیم ودانا بیان شده است).

که جز الله را نپرستید، یقیناً من از سوی او برای شما بیم دهنده [از عذاب] و مژده دهنده [به بهشت و رضوان] هستم. سوره هود آیه های ۱- ۲ و حقیقت این عبادت در ارتباط به یگانگی الله جل جلاله این است که باید همه انواع عبادات از قبیل دعا، ترس (خوف)، امید، نماز، روزه، ذبح، نذر و غیر آن از انواع عبادات باید از روی تسلیم شدن، علاقمندی خوف و ترس، کمال محبت، تذلل به عظمت و بزرگی او تعالی انجام داده شود، و اکثریت قران کریم در ارتباط به این اصل بزرگ نازل گردیده است مانند این قول الله متعال:

﴿فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ ۲ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾

الله را پرستش کن در حالی که دین را برای او خالص گردانیده باشی)

آگاه باشید که دین خالص از آن الله است سوره الزمر آیت های: ۲- ۳ و این قول الله پاک

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا﴾

و پروردگارت (چنین) مقرر داشته است که: جز او را نپرستید سوره الاسراء آیه: ۲۳ و این قول الله متعال:

(فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ١٤)

پس الله را در حالی که دین خود را برای او خالص گردانیدید بخوانید، و اگر چه کافران خوش نداشته باشند سوره غافر؛ آیه: ۱۴ و در صحیحین از معاذ بن جبل - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم فرموده است: حق الله بر بندگان اینست که او را بپرستند، و چیزی را با او شریک قرار ندهند.^۱

ایمان بر همه آن که واجب و فرض گردانیده بالای بندگان خویش از ارکان پنج گانه ظاهری اسلام

از جمله ایمان به الله متعال نیز ایمان بر همه ارکان پنج گانه اسلام است که آنرا بالای بندگان خویش لازم گردانیده است، و آن عبارت است از: گواهی دادن بر اینکه نیست معبود برحق جز او تعالی و این که محمد فرستاده الله است، بر پا کردن نماز، پرداخت زکات، (گرفتن) روزه ماه مبارک رمضان و حج (زیارت) بیت الله حرام برای کسانی که توانایی رفتن به آن داشته باشد و غیر از این فرایض که شریعت مطهره به آن آمده باشد.

و مهمترین و بزرگترین این ارکان گواهی دادن بر این است که نیست معبود برحق جز او تعالی و اینکه محمد صلی الله علیه وسلم فرستاده الله است، چون شهادت ان لا اله الا الله مستلزم عبادت تنها الله و نفی عبادت غیر او تعالی است، و این است به خصوص معنای لا اله الا الله، چون معنایش است؛ نیست معبود برحق جز او تعالی، پس هر آن چیزی که جز او تعالی پرستش می شود از قبیل انسان، فرشته،

^۱ بخاری؛ الجهاد والسير (۲۷۰۱)، مسلم؛ الإيمان (۳۰)، ترمذی؛ الإيمان (۲۶۴۳)، ابن ماجه؛ زهد (۴۲۹۶)، أحمد (۲۳۸/۵).

جن و غیره؛ همه آنها به باطل پرستش می شوند ، و معبود برحق تنها او الله یگانه است طوری که او ذات پاکیزه می فرماید

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ﴾

این بخاطر آن است که الله حق است، و آنچه جز او می خوانند باطل است سوره حج آیه: ۶۲ طوری که قبلا توضیح داده شده که الله متعال دو مخلوق (انس و جن) را برای این اصل اولیه آفرید، و به آنها دستور عملی کردن این اصل را داد، و رسولان خود را به آن فرستاده و کتابهای خویش را به آن نازل نموده، پس در ارتباط به این بیندیش و بیشتر فکر و تدبر کن تا برای تان بیشتر روشن گردد که بسیاری مسلمانان از این اصل در غفلت بزرگ قرار دارند، به اندازه که با الله متعال دیگران را پرستش نمودند، و حق ویژه او را به دیگران صرف نمودند، الله المستعان.

ایمان بر این که الله متعال خالق جهان، مدبر امور آنها و تصرف کننده در آنها به علم و قدرت خویش است

از جمله ایمان به الله سبحانه؛ ایمان بر این است که او تعالی آفریننده جهان و مدبر کارهای عالمیان است، و به علم و قدرت خویش به هر شکلی که بخواهد در امورات شان تصرف می کند، و او تعالی مالک دنیا و آخرت، و پروردگار همه عالمیان است، جز او خالق و پروردگاری دیگری وجود ندارد. و اوست که پیامبران علیهم السلام را فرستاده و کتاب ها را برای اصلاح بندگان و دعوت ایشان به هر آنچه در آن نجات و اصلاح شان در آنی و آینده است نازل نمود، و او ذات پاک در همه اینها شریک ندارد. طوری که الله متعال می فرماید:

﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ﴾

الله آفریدگار همه چیزها است، و او بر همه چیز نگهبان است.
سوره الزمر آیه ۶۲ الله متعال می فرماید:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ٥٤﴾

(ای مردم) بی گمان پروردگار شما الله است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید، سپس بر عرش مستقر شد، شب را به روز می پوشاند که شتابان در پی آن می رود، و خورشید و ماه و ستاره گان (را آفرید) که مسخر فرمان او هستند، آگاه باشید که آفرینش و فرمانروایی از آن او است، پر برکت (و به غایت بزرگ) است الله که پروردگار جهانیان است. سوره الاعراف آیه ۵۴

ایمان به نامهای نیکو و صفات والا اوبدون تحریف (تغییر معنای آن) و بدون تعطیل (نفی آن از الله متعال؛ نفی کلی و یا جزئی) و بدون تکلیف (یعنی پرسیان کردن در باره چگونگی آن) و بدون تمثیل یعنی بیان کردن همانند آن.

و از جمله ایمان به الله متعال ایمان به نامهای نیکو و صفاتی والا او که در کتاب باعزت او آمده و از رسول امانتدار او ثابت شده است بدون تحریف و تعطیل و بدون تکلیف و تمثیل، بلکه واجب است به آن شکلی که آمده گذاشته شود بدون بیان کردن کیفیت آن، با اینکه ایمان داشته باشیم به آن معانی بزرگی که عبارت از صفات الله متعال است، و واجب است توصیف کردن وی طوری که شایسته آن است، بدون اینکه در صفات اش با مخلوق شباهت داده شود، طوری که می فرماید:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

(هیچ چیز همانند او نیست، و او شنوای بیناست) سوره الشوری
آیه ۱۱ و او تعالی می فرماید:

﴿قُلْ تَضَرُّبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۚ﴾ (۷۴)

پس برای الله مثل‌ها مزینید، یقیناً الله می‌داند، و شما نمی‌دانید
سوره النحل آیه: ۷۴ و این است عقیده اهل سنت و الجماعت از
یاران پیامبر- صلی الله علیه وسلم - و کسانی که به نیکی پیروی ایشان
نموده اند، و این همان عقیده است که امام أبو الحسن الأشعری رحمه
الله در کتاب: المقالات عن أصحاب الحديث و أهل السنه نقل نموده
و غیر از او دیگران از اهل علم و ایمان نیز روایت نموده اند.

اوزاعی رحمه الله می فرماید: از زهری و مکحول در باره آیت های
صفات پرسیده شد آنها گفتند: همانطوری که آمده بگذارید. و ولید
بن مسلم رحمه الله می فرماید: از مالک و اوزاعی و لیث بن سعد و
سفیان الثوری - رحمه الله در مورد خبرهای که در باره صفات آمده
پرسیده شد؛ پس همه آنها گفتند: همانطوری که آمده اند بگذارید؛
بلا کیف (یعنی بدون اینکه کیفیت آن بیان شود). و اوزاعی رحمه الله
فرموده است: ما و تابعین فراوان بودیم که می گفتیم؛ الله پاک بر عرش
مستوی است، و ایمان داریم بر آنچه که پیرامون صفات در سنت
آمده است. و هنگامی که از ربیعہ بن اُبی عبد الرحمن؛ شیخ مالک
رحمه الله علیهما در باره استوا پرسیده شد گفت: استوا مجهول
(نامعلوم) نیست، و کیفیت غیر معقول است، و از طرف الله پیام
است و بالای رسول رساندن آشکار و بالای ما تصدیق کردن آن است.
و هنگامی که از امام مالک رحمه الله درباره (استوا) پرسیده شد گفت:
استوا معلوم و کیفیت آن مجهول است؛ ایمان بر آن واجب و سوال

کردن در باره آن بدعت است، سپس به سوال کننده گفت: ما تو را انسان بد می بینم، و دستور داد تا از مجلس وی اخراج شود.

و این معنا از ام المومنین ام سلمه - رضی الله عنها - نیز روایت شده است، و امام أبو عبد الرحمن بن المبارک رحمه الله فرموده است: ما پروردگار منزله خویش را می دانیم که بر فراز آسمانهایش بر عرش قرار دارد و از مخلوق اش متمایز است و سخنان علما و امامان درین باب زیاد است که در یک نشست بیان کردن آن ناممکن است، علاقمندان می توانند به نوشته های علمای اهل سنت درین باب مراجعه نمایند، مانند کتاب: (السنه) از عبد الله ابن امام احمد، و کتاب (التوحید) از امام جلیل القدر محمد بن خزیمه و کتاب (السنه) از ابو القاسم اللالكائی الطبری، و کتاب (السنه) از ابو بکر بن ابی عاصم، و پاسخ شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمه الله برای باشندگان حماه، که او یک پاسخ فوق العاده بود؛ او در آن عقیده اهل سنت را وضاحت داده، و بسیاری از سخنان ایشان را در آن نقل نموده است، علاوه بر دلایل شرعی و عقلی که بر درست بودن فرموده های اهل سنت و باطل بودن سخنان مخالفان شان دلالت می کند. و به همین ترتیب رساله او به نام التدمریه که در آن موضوع را به تفصیل وضاحت داده و با دلایل نقلی و عقلی و رد کردن بالای مخالفین؛ به گونه که حق را آشکار و باطل را نابود بسازد، برای هر کسی که از اهل علم دید حق بینانه داشته باشد، و علاقمندی شناخت حق را داشته باشد، عقیده اهل سنت را بیان نموده است، و هر کسی که در باب اسماء و صفات الله متعال دست به مخالفت عقیده اهل سنت والجماعت زده است، بدون شک که در تضاد و مخالفت با دلایل نقلی و عقلی و تناقض آشکار - در هر آنچه که ثابت و یا نفی می کند - مواجه خواهد شد.

اما اهل سنت والجماعت آنچه را برای الله متعال ثابت ساختند، که او تعالی خودش برای خود در کتاب باعزت اش، و یا رسول گرامی او در سنت صحیحه برای وی ثابت ساخته باشد، اثباتی که عاری از تمثیل باشد، و او تعالی را از تشبیه کردن با مخلوقات اش منزّه کردند، تنزیهی که در آن از هر نوع تعطیل برائت نمودند، پس پیروز شدند به نجات یافتن از تناقض، و بر همه دلایل عمل نمودند، و دستور الهی در برابر کسانی که بر حق چنگ زدند؛ آن حق که رسول اش را با او فرستاده و برای (اشکار شدن حق) تلاش نمود، و همیشه در کارهای خویش مخلص بود، که او را به دریافت کردن حق پیروز می سازد، و مبارزه او را نیز پیروز می سازد طوری که او تعالی فرموده است:

﴿بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ﴾

بلکه ما حق را بر باطل می افکنیم، پس آن را درهم می شکند و ناگاه آن (باطل) نابود می شود. سوره الانبیاء آیه 18 الله متعال می فرماید

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ۝۳۳﴾

و (کافران) هیچ (اعتراض و) مثلی برای تو نمی آورند؛ مگر آن که برای تو حق و (پاسخی) نیک بیان تر می آوریم. سوره الفرقان آیه 33 حافظ ابن کثیر - رحمه الله - در تفسیر مشهور خود در باره این فرموده الله متعال ﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾ - یعنی: (ای مردم) بی گمان پروردگار شما الله است که آسمان ها و زمین را در شش روز آفرید، سپس بر عرش مستقر شد- گفته است سوره الاعراف آیه 54

سخن خوبی گفته است که نظر به فایده بزرگ آن خوب است در این ذکر گردد = او رحمه الله فرموده است که نص آن چنین است: مردم درین مورد نوشته های خیلی زیادی دارند که ما نمی توانیم از

همه آن درینجا یاد آور شویم، ولی ما از عقاید سلف صالح پیروی می کنیم " مالک و اوزاعی و ثوری و لیث بن سعد و شافعی و احمد و اسحاق بن راهویه و غیر از این ها از ائمه مسلمانان در گذشته و امروز در باره صفات الله متعال به این نظر اند که باید بدون بیان نمودن کیفیت ، تشبیه کردن آن به صفات مخلوقات و انکار نمودن از معانی آن؛ به گونه یی که آمده باید گذاشته شود ، و آنچه به ذهن و فکر تشبیه کننده گان خطور می کند، از الله متعال منتفی است، بدین معنی که او تعالی به آن توصیف نمی شود، چون الله متعال با هیچ چیزی از مخلوقات خود مشابَهت ندارد، و نیست همانند او هیچ چیز و او شنوا و بینا است. حقیقت این است که ائمه از جمله نعیم بن حماد الخزاعی شیخ امام بخاری فرموده است : کسی که الله را با چیزی از مخلوقاتش تشبیه کند کفر نموده است، و کسی که انکار کند از آنچه الله خود را به آن توصیف نموده نیز کفر ورزیده است ، و آنچه الله خود را به آن توصیف نموده و یا پیامبرش او را به آن توصیف نموده است در آن هیچ تشبیهی وجود ندارد ، پس کسی که الله را - به آنچه در آیت های واضح و روایت های صحیحه طوری که سزاوار ذات او تعالی است توصیف نموده و همه کاستی ها را از الله نفی نموده؛ در حقیقت - راه درست را پیموده است.

ایمان بر فرشتگان

ایمان بر ملائکه شامل ایمان بر آنها به طور مختصر و تفصیلی است ، پس مسلمان باور دارد که الله را فرشتگانی است، و آنها را برای عبادت خویش آفریده است ، و او تعالی آنان را چنین ستوده اند که بندگان باعزت ایشان هستند و هرگز در گفتن بر او سبقت نمی کنند، و آنچه برای شان دستور می دهد اجرا می کنند

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ﴾ (٢٨)

(الله) آنچه که در پیش روی آنها است، و آنچه که پشت سر آنهاست می‌داند، و آنها جز برای کسی که (الله از او خشنود باشد و) بپسندد، شفاعت نمی‌کنند، و آنها از ترس او بیمناک اند. سوره الانبیاء آیه 28 و آنها اقسام متعددی اند، برخی از آنها وظیفه حمل کردن عرش الله را دارند، و برخی از آنها نگهبانان بهشت و دوزخ هستند، و برخی از آنها به حفظ و ثبت اعمال بندگان مکلف اند، ما تفصیلی ایمان داریم بر کسانی که الله و رسولش آنها را نامیده اند مانند جبریل و میکائیل و مالک نگهبان آتش، و اسرافیل که وظیفه دمیدن در صور را دارد، و از او در احادیث صحیحه یاد آوری صورت گرفته است، در صحیح بخاری از عائشة - رضی الله عنها - ثابت است که فرموده اند: فرشتگان از نور (روشنایی) آفریده شده اند، و جن از شعله آتش که با دود مخلوط باشد، آفریده شده اند، و آدم علیه السلام از آنچه برای شما بیان گردیده است آفریده شد.¹ مسلم در صحیح خود تخریج نموده است.

ایمان بر کتاب ها

همینطور ایمان بر کتاب ها؛ باید اجمالا ایمان داشت که الله متعال کتاب هایی را بر انبیا و رسولان خویش برای بیان کردن حق و دعوت به آن نازل نموده است، طوری که او تعالی فرموده است

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ﴾

¹ مسلم " الزهد و الرقائق (2996)، احمد 6 / 153

به راستی پیامبران خود را با نشانه های آشکار فرستادیم، و با ایشان کتاب و معیار عدل نازل کردیم؛ تا مردم به عدالت رفتار کنند). سوره الحديد آیه: 25 الله متعال می فرماید:

﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ﴾

(در آغاز) مردم یک امت بودند، آنگاه الله پیامبران را مژده آور و بیم دهنده برانگیخت و با آنان کتاب (آسمانی) را بحق نازل کرد، تا در میان مردم، در آنچه اختلاف داشتند، داوری کنند، و تنها کسانی که (کتاب) به آنان داده شده بود، پس از آنکه نشانه های روشن به آن ها رسیده بود، بخاطر ستم و حسادتی که در میان شان بود، در آن اختلاف کردند، سوره البقره آیه 213

ما بشکل تفصیلی ایمان داریم به آنچه الله متعال از آن نام برده است مانند تورات و انجیل و زیور و قران کریم؛ که بهترین، پایانی، تصدیق کننده آنها وغالب بر آنهاست، و بر همه امت پیروی و حاکمیت آن واجب است، با آنچه که از پیامبر صلی الله علیه وسلم از سنت صحیحه ثابت گردیده، چون الله متعال پیامبرش را برای همه ثقلین (انس و جن) فرستاده است، و این قرآن را بالای وی نازل نموده است تا با آن داوری کند و آن را شفای آنچه در سینه ها و بیانگر هر چیز و مایه هدایت و رحمت برای مؤمنان قرار داده است، طوری که او تعالی می فرماید

﴿وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ١٥٥﴾

و این (قرآن) کتابی است پُر برکت، که ما نازل کردیم، از آن پیروی کنید، و پرهیزگار باشید، تا مورد رحمت قرار گیرید سوره الانعام آیه 155 الله پاک می فرماید:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾

و (ما این) کتاب را بر تو نازل کردیم، که بیانگر همه چیز، و هدایت و رحمت و بشارت برای مسلمانان است. سوره النحل آیه: 89 الله (متعال) می فرماید:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ فَأَمُوتُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ
الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ (۱۵۸)

بگو: «ای مردم! من فرستاده الله به سوی همهء شما هستم، آن پروردگاری که فرمانروایی آسمان ها و زمین از آن اوست، معبود (راستینی) جز او نیست، زنده می کند، و می میراند، پس به الله و فرستاده اش آن پیامبر «أمی» (درس ناخوانده) که به الله و کلماتش ایمان دارد، ایمان بیاورید، و از او پیروی کنید؛ باشد که هدایت شوید. سوره الاعراف آیه : 158 با چنین مفهوم، آیت های فراوان وجود دارد

ایمان بر پیامبران

همچنین واجب است که بر پیامبران ایمان کلی و جزئی (تفصیلی و اجمالی) داشته باشیم، پس ایمان داریم بر این که الله متعال برای بندگانش از جنس خودشان پیامبران را - مژده دهنده و بیم دهنده و دعوت کننده به سوی حق - فرستاده است، پس هر که آنها را اجابت نمود به سعادت و نیک بختی نایل گردید، و هر که مخالفت آنها را کرد ذلیل و نا امید می شود،

آخرین و بهترین آنها؛ پیامبر ما محمد بن عبد الله - صلی الله علیه وسلم - است، طوری که الله متعال فرموده است:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

و هر آئینه ما در هر امتی پیامبری فرستادیم که الله را بپرستید و از طاغوت اجتناب ورزید سوره النحل آیه 36 الله (متعال) فرموده اند:
(رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ)

پیامبرانی که بشارت دهنده و بیم دهنده بودند، تا بعد از (آمدن) این پیامبران برای مردم بر الله حجتی نباشد. سوره النساء آیه 165
الله (متعال) فرموده اند:

(مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ)

محمد پدر هیچ یک از مردان شما نیست، مگر رسول الله و خاتم پیامبران است، و الله به هر چیز آگاه است. سوره الاحزاب آیه 40 و ما به هر که الله - متعال - او را نامیده و یا نام وی از رسول الله ثابت گردیده است، به گونه مفصل و مشخص ایمان می آوریم، مانند نوح و هود و صالح و ابراهیم و دیگران - بر آنها و بر پیامبر ما بهترین درود و پاکیزه ترین سلام

ایمان به روز آخرت

وایمان به روز آخرت:

هر آنچه الله - متعال - و پیامبرش - صلی الله علیه وسلم - از آن خبر داده است، که بعد از مرگ انسان واقع می شود شامل ایمان به آخرت می شود مانند: امتحان قبر؛ آسایش و عذاب آن و هر آنچه در روز قیامت از سختی ها، ترازوی اعمال، حساب، پاداش و نشر عملنامه بین مردم واقع می گردد،

سپس برخی از آنها عملنامه خویش را به دست راست، و دیگران بدست چپ و یا از پشت سر می گیرند. و همچنان (ایمان به روز آخرت) شامل می شود به ایمان به حوض که برای پیامبر ما ثابت است و ایمان به بهشت و آتش (دوزخ)، و دیدار پروردگار از سوی

مومنان و سخن گفتن شان با آنان و غیر از آن چیزهای که در قران کریم و سنت صحیحہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم آمدہ است ، بالای ہمہ آن ایمان واجب است و تصدیق کردن آن لازم است بہ گونه کہ اللہ متعال و پیامبر صلی اللہ علیہ وسلم آنرا بیان نمودند.

ایمان بہ تقدیر (اندازہ خیر و شر)

و ایمان بہ تقدیر شامل چہار چیز می شود:
نخست: اللہ متعال می داند آنچه در گذشتہ اتفاق افتیدہ و خواہد افتید، و حال بندگانہ را نیز می داند " رزق و روزی ، اعمال، اجل ہا و غیرہ امور شان را می داند، ہیچ چیزی اینہا از او پوشیدہ نیست طوری کہ او تعالی فرمودہ است

(أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ)

اللہ بہ ہمہ چیز داناست سورہ البقرہ آیہ 231 و او تعالی می فرماید

(لَتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا)

تا بدانید کہ اللہ بر ہر چیز تواناست، و آن کہ علم اللہ بر ہمہ چیز احاطہ دارد سورہ الطلاق آیہ : 12

دوم : نوشتن او تعالی ہر آنچه را کہ فیصلہ نمودہ و مقدر ساختہ است؛ طوری کہ او تعالی فرمودہ اند:

(قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيزٌ)

بہ راستی ما می دانیم آنچه را زمین از آن ہا می کاہد، و کتابی کہ ہمہ چیز در آن نگہداری شدہ، نزد ماست. سورہ ق آیہ : 4 اللہ (متعال) می فرماید

(وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ)

و همه چیز را در کتاب روشن (لوح محفوظ) شمار کرده‌ایم. سوره
یس آیه : 12 الله متعالی می فرماید:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝۷۰﴾

آیا ندانسته ای که الله آنچه را در آسمان و زمین است، می داند؟
مسلماً [همه] این [اعمالی که انجام می دهید] در کتابی [چون لوح
محفوظ، ثبت] است [و] بی تردید [ثبت در آن کتاب] بر الله آسان
است. سوره الحج آیه : 70

سوم: ایمان بر خواست نافذء او ؛ آنچه را که بخواهد می شود و
آنچه را که نخواهد نمی شود، طوری که فرموده اند:
﴿إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ﴾

بی گمان الله هر چه را بخواهد، انجام می دهد. سوره الحج آیه :
18 و او تعالی می فرماید

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝۸۲﴾

جز این نیست فرمان او، چون چیزی را اراده کند، (این است) که
به آن می گوید: «موجود شو» پس (بی درنگ) موجود می شود. سوره
یس آیه: 82 و او تعالی می فرماید:

﴿وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝۳۰﴾

و شما چیزی را نمی خواهید مگر این که الله بخواهد، بی گمان الله
دانای حکیم است سوره الانسان آیه: 30

چهارم: آفرینش او تعالی همه ای موجودات را، هیچ آفریننده و
هیچ پروردگار جز او نیست، طوری که می فرماید:

﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝۶۲﴾

الله آفریدگار همه چیز است، و او بر همه چیز نگهبان است. سوره الزمر آیه: 62 الله متعال می فرماید:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ﴾ (3)

ای مردم! نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آیا آفریننده جز الله هست که شما را از آسمان و زمین روزی دهد؟! هیچ معبودی جز او نیست، پس چگونه (از حق) منحرف می شوید؟! سوره فاطر آیه 3 پس نزد اهل وسنت و جماعت، ایمان به تقدیر شامل ایمان بر این چهار امور می شود، بر خلاف برخی از اهل بدعت که - قسمتی از این تقسیم بندی ها را انکار نمودند

ایمان عبارت از گفتار و عمل است که به پیروی زیاد شده، و به نافرمانی کاهش می یابد

و ایمان به الله شامل این باور می شود، که ایمان عبارت از گفتار و عمل است، که به پیروی زیاد و به نافرمانی کم می شود، و اینکه برای هیچ یکی از مسلمانان جایز نیست در نتیجه ارتکاب گناهانی که پایانتز از شرک باشد کسی را تکفیر کنند مانند: زنا، سرقت، سود خوری، نوشیدن مواد نشه آور، نافرمانی والدین و غیر آن از گناهان گیره تا اینکه آن را حلال نشمارند، الله متعال فرموده اند:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾

بی گمان الله این را که به او شرک آورده شود، نمی بخشد، و غیر از آن را برای هر کس بخواهد می بخشد سوره النساء آیه: 48 نظر به اینکه در احادیث متواتر از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - ثابت

است که الله متعال هر آن کسی را از آتش بیرون می سازد که در قلب وی به اندازه دانه خردل ایمان باشد

محبت کردن برای الله و نفرت کردن برای الله، دوستی برای الله و دشمنی برای الله

و از جمله ایمان بر الله : محبت کردن برای الله و نفرت کردن برای الله است، و همچنان دوستی و دشمنی بخاطر الله است ، پس مومن با مومنان محبت می ورزد، و با ایشان دوستی می کند، و کافران را بد می پندارد و با ایشان دشمنی می کند، و در راس مومنان از این امت صحابه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - هستند پس اهل سنت و جماعت با صحابه پیامبر محبت می کنند و ایشان را دوست دارند، و باور دارند که آنها بهترین انسانان بعد از پیامبران هستند ، نظر به فرموده پیامبر - صلی الله علیه وسلم بهترین صده؛ صده من است ، سپس آن های که پس از آن ها می آیند، باز آن های که پس از آن ها می آیند.¹ بر صحت این حدیث (بخاری و مسلم) اتفاق نمودند و باور دارند که بهترین ایشان ابوبکر صدیق، سپس عمر فاروق، سپس عثمان ذو النورین، سپس علی مرتضی - رضی الله عنهم اجمعین - هستند، و بعد از آنها باقیمانده ده نفر؛ (عشره مبشره) سپس صحابه کرام باقی مانده - رضی الله عنهم اجمعین - هستند ،

اهل سنت و جماعت) پرهیز می کنند از (سخن گفتن در باره) آنچه که بین صحابه کرام واقع گردیده، و باور دارند که همه آنها در آن مسایل در جستجوی حق بودند ، پس کسی که از آنها به حقیقت

¹ بخاری؛ الشهادات (2509)، مسلم؛ فضائل صحابه (2533)، ترمذی؛ المناقب (3859)، ابن ماجه الأحكام (2362)، أحمد (434/1).

رسید برای وی دو اجر، و کسی که در اشتباه بود برای او یک اجر داده می شود. و کسانی از اهل بیت پیامبر - صلی الله علیه وسلم - را دوست دارند که بروی صلی الله علیه وسلم ایمان داشتند؛ و با اونها محبت می کنند، همچنان مادران مومنان؛ همسران پیامبر صلی الله علیه وسلم دوست می دارند، و از همه شان ابراز رضایت می کنند،

و از روش روافض بی زاری می جویند، آنانی که صحابه کرام رسول الله - صلی الله علیه وسلم - را بد می بینند، به آنها دشنام می دهند، و در مورد اهل بیت غلو می کنند، آنان را از جایگاه که الله متعال برای شان مشخص نموده بالاتر می برند،

همچنان (اهل سنت و جماعت) از عملکرد نواصب نیز بی زاری می جویند، آنانی که توسط گفتار و عملکرد شان اهل بیت را اذیت می کنند.

هر آنچه که درین نوشتهء کوتاه یاد آور شدیم، شامل عقیده درست است؛ آن عقیده که الله متعال رسولش را با آن فرستاده است؛ و این عقیده گروه نجات یافته اهل سنت و جماعت هستند، آن گروهی که پیامبر - صلی الله علیه وسلم در باره آن فرموده است گروهی از امت من - در حال پیروزی - بر حق باقی خواهد ماند تا اینکه امر الله متعال فرا رسد،

و هر کسی تلاش کنند تا اونها را ذلیل سازند؛ هیچ آسیبی به آنان رسانیده نمی توانند(۵)^۱ و پیامبر علیه الصلاة والسلام فرموده است: یهود به هفتاد و یک گروه تقسیم شدند، و نصارا به هفتاد و دو گروه تقسیم شدند، و این امت به هفتاد و سه گروه تقسیم خواهند شد،

^۱ مسلم، الإمامة (1920)، ترمذی؛ الفتن (2229)، أبو داود؛ الفتن والملاحم (4252)، ابن ماجه الفتن (3952)، أحمد (279/5).

همه این گروه ها در آتش اند، بجز یک گروه، صحابه کرام گفتند: آن کدام گروه است؟ فرمودند: آنانی که راه من و صحابه من را تعقیب می کنند.¹ و این عقیده است که تمسک و پایداری بر آن و دوری از هر چه که مخالف آن می باشد واجب است.

یاد آوری از منحرفین از این عقیده و کسانی که بر ضد آن هستند

انواع آنها

اما کسانی که از این عقیده منحرف هستند و بر ضد آن هستند، اقسام زیادی اند، برخی از آنها پرستش کننده گان بت ها، مجسمه ها، فرشته گان، اولیا، جن، درختان، سنگ ها و غیره هستند، این ها کسانی هستند که دعوت پیامبران را اجابت نکردند بلکه دست به مخالفت شان زدند و با ایشان برخورد ضدی کردند، طوری که قریش و گروه های عرب با پیامبر ما محمد - صلی الله علیه وسلم - کردند، آنها از معبودان خویش بر آوردن تقاضاها و شفای بیماران و پیروزی بر دشمنان طلب می کردند، و برای آنها قربانی و نذر می کردند، هنگامی که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - ایشان را از همچو عبادت منع نمود و ایشان را به عبادت خدای یگانه امر نمود شگفت زده شدند و انکار کردند و گفتند

﴿أَجْعَلِ الْآلِهَةَ إِلَهًا وَاحِدًا إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجَابٌ﴾

آیا (همه) معبودان را یک معبود قرار داده است؟ بی گمان این چیزی عجیبی است». سوره ص آیه: 5 او - صلی الله علیه وسلم - به دعوت ایشان به سوی الله و بیم دادن آنان از شرک ادامه دادند، و

¹ ابن ماجه؛ الفتن (3992).

حقیقت آنچه به آن دعوت می کردند برای آنها بیان نمود ، پس برخی از آنان را الله هدایت نمود، که بعد از آن گروه گروه در دین الله متعال داخل شدند، و دین الله متعال بر همه ادیان ظهور کرد بعد از دعوت و جهاد مسلسل از سوی رسول الله - صلی الله علیه وسلم - ، صحابه کرام - رضی الله عنهم - و کسانی به نیکی راه آنان را پیموده اند

سپس اوضاع تغیر نموده و جهالت بالای اکثریت مخلوق غلبه نمود تا اینکه بیشتر مردم به دین جاهلیت برگشتند، در پیامبران و اولیای شان با خواستن کمک از آنها و دعا کردن به آنان غلو کردند و مرتکب اعمالی شرکی دیگر شدند ، و معنای لا اله الا الله را ندانستند، طوری که معنای آنرا کافران عرب دانستند، الله المستعان

از آن وقت بدینسو این شرک میان مردم در حالت گسترش است تا عصر که ما در آن زندگی می کنیم ، این به سبب غالب شدن جهل و دور شدن از زمانه نبوت می باشد.

شبهه ای متاخرین از آنها عین شبهه متقدمین است، و یاد آوری برخی از عقاید کفری

شبهه این متاخرین عین شبهه متقدمین است و آن عبارت از این گفتارشان است که : آنها سفارش کنندگان ما نزد الله هستند، ما اینها را پرستش نمی کنیم مگر برای اینکه ما را به الله نزدیک می سازند، مگر الله متعال این شبهه را باطل نموده و آشکار ساخته است که هرکسی پرستش جز او می کند ، هرکسی باشد در حقیقت با الله شرک و کفر نموده است،

الله متعال می فرماید

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾

و غیر از الله چیزهای را می پرستند که نه به آنها زیانی می رساند و نه سودشان می بخشد، و می گویند: «این ها (= بت ها) شفیعان ما نزد الله هستند سوره یونس آیه 18 الله متعال پاسخ ایشان را این چنین ارایه نمود:

﴿قُلْ أَنتَبُتُونَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

بگو: «آیا شما خبر می دهید که الله را به چیزی که در آسمان ها و در زمین نمی داند؟!» منزّه است او، و از آنچه با او شریک می سازند برتر است. سوره یونس آیه 18 الله متعال درین آیه بیان نموده است که پرستش غیر او اعم از پیامبران، اولیا و دیگران شرک بزرگ است، اگر چه انجام دهنده گان آن به نام های دیگر آن را مسمی کنند. او تعالی می فرماید:

﴿وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى﴾

و کسانی که به جای او معبودان (و اولیای) گرفتند (و گفتند) این ها را نمی پرستیم جز برای این که ما را به الله نزدیک می کنند سوره زمر آیه 3 : الله متعال پاسخ ایشان را این چنین ارایه نمود:

﴿إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾

بی گمان الله (روز قیامت) میان آن ها در آنچه اختلاف داشتند، داوری می کند، الله آن کسی را که دروغگوی ناسپاس است، هدایت نمی کند سوره زمر آیه: 3 او ذات پاک بدین وسیله روشن ساخت که پرستش دیگران با تضرع و خوف و امید و امثال آن به او کفر است، و از همه دروغترین سخنان شان این است که معبودهای شان آنان را به الله نزدیک می سازند.

و از عقاید کفری که در مخالفت با عقیده درست و آنچه پیامبران علیهم السلام با آن آمدند، عقیده برخی از ملحدان درین عصر است کسانی که پیروان مارکس و لینین و غیر از آنها از کسانی که به بی دینی و کفر مردم را دعوت می نمایند، برابر است که پیروان فکر اشتراکی و یا کمونستی او یا بعثی و یا غیر آنها به هر نامی که باشند فرق نمی کند، چون از اساسات عقیده این ملحدان این است که الله نیست، و زندگی عبارت از ماده است. و از اصول و اساسات ایشان انکار برگشت، جنت، دوزخ، و کفر ورزیدن بر همه ادیان است و کسی که در کتابهای شان بنگرد و عقاید شان را تحت مطالعه قرار دهد از عقاید شان باخبر می شود، و شکی نیست که این عقیده در مخالفت با همه ادیان آسمانی قرار دارد، و (این عقیده) سرنوشت پیروان خویش را به بدترین عواقب در دنیا و آخرت سوق می دهد.

و از جمله عقاید که با حق در مخالفت قرار دارد، عقیده برخی از باطنی ها و اهل تصوف است، برخی از این ها به این باور اند که اولیا با الله متعال در تدبیر سهمگیر هستند، و در امور جهان تصرف می کنند، و آنها را به اقطاب و اوتاد او غوث ها و نامهای دیگر می نامند، که خودشان برای معبودان خویش اختراع نمودند و این بدترین شرک در ربوبیت است، که بدتر از شرک عرب در دوران جاهلیت بود، زیرا کفار عرب در ربوبیت شرک نمی کردند بلکه در عبادت شرک می کردند، و شرک آنان در حالت راحت و آسایش بود، اما در حالت سختی در عبادت به الله اخلاص داشتند، طوری که الله منزّه می فرماید:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ (۶۵)

هرگاه سوار کشتی گردند الله به اخلاص دینی یاد می کنند، و زمانی که به زمین خشکه نجات شان دهد، به شرک خود بر می گردند (۶۵)

سوره عنکبوت ۶۵ آیت اما به ربوبیت برای الله یکتا اعتراف داشتند
طوری که او تعالی می فرماید:

﴿وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ﴾

و اگر از آن‌ها (= مشرکان) بپرسی، چه کسی آن‌ها را آفریده است،
قطعاً می گویند: «الله».. سوره زخرف آیه: 87 الله متعالی می فرماید:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ
يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ
الْأُمُورَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝۳۱﴾

بگو: چه کسی از آسمان و زمین به شما روزی می دهد یا کیست
که حاکم بر گوش و دیدگان است؟ و کیست که زنده را از مرده بیرون
می آورد و مرده را از زنده بیرون می آورد؟ و کیست که کار [هستی] را
تدبیر می کند؟ خواهند گفت: الله. پس بگو: آیا پروا نمی کنید؟ سوره
یونس آیه: 31 و آیت ها درین معنا زیاد اند.

آنچه که مشرکان امروزی بر مشرکان گذشته اضافه کردند

اما مشرکان این عصر از دو جهت بر مشرکان قبلی افزوده اند: اول
اینکه شرک برخی از اینها در ربوبیت

است و دوم اینکه شرک آنان در حالت رفاه و مصیبت است، کسی
که با اینها نشست و برخاست دارند و از احوال شان باخبر اند خوب
می دانند، (چون) آنها دیدند آنچه (این مشرکان) انجام می دهند. نزد
قبر حسین و بدوی و دیگران در مصر، و نزد قبر عیدروس در عدن، و
هادی در یمن و ابن عربی در شام، و شیخ عبد القادر جیلانی در عراق
و مانند آن از قبرهای مشهور که مردم عوام در آن غلو کردند و بسیاری
از حقوق الله متعال را به این قبرها دادند، و بسیار اندک است کسانی
که بالای شان انکار کنند و حقیقت توحید را برای شان بیان کنند؛ آن

توحیدی که الله متعال پیامبرش صلی الله علیه وسلم، و قبل از او پیامبران دیگر را با آن فرستاده اند، انا لله و انا الیه راجعون از الله متعال می خواهیم که آنها را به عقل شان برگرداند و دعوت کننده گان را در بین شان بیفزاید، زعما و علمای مسلمانان را توفیق مبارزه با این شرک بدهد تا بتوانند شرک و همه وسائل و اسباب شرکی را نابود سازند، او ذات شنوا و نزدیک است.

از جمله عقایدی که با عقیده درست در باب اسما و صفات در تضاد قرار دارد؛ عقاید اهل بدعت از جهمیه و معتزله و کسانی که راه آنان را در انکار صفات الله متعال دنبال می کنند، و از صفات کمال او تعال انکار می کنند و او ذات والا را به صفات معدوم و جامده و آنچه که در حق او ناممکن است توصیف می کنند، او تعالی از سخنان شان منزّه است و در فاصله دور به دراز قرار دارد این شامل کسانی می شود که برخی صفات را انکار می کنند و برخی از آنها را تصدیق می کنند، مانند اشاعره، زیرا آنها به صفاتی که ثابت کرده اند، ملزم هستند، و صفاتی که آن را نفی نموده اند، از آن فرار کرده اند، و دلیل خود را تفسیر کرده اند، بنابراین دلایل با سمعی و عقلی مخالفت کرده اند، و در آن با هم تناقض آشکار داشتند. و اهل سنت والجماعت برای الله پاک تنها آنچه را ثابت می سازند که خودش برای خود ثابت ساخته است و یا رسول گرامی وی محمد - صلی الله علیه وسلم - برای او از نام ها و صفت ها ثابت ساخته باشد، و الله را منزّه ساختند از تشبیه کردن با مخلوقات اش تنزیه خالص از تعطیل، آنها بر همه دلایل عمل نمودند؛ نه تحریف و نه هم تعطیل کردند، و از او تناقض و منافات سالم ماندند که دیگران در آن افتادند. و این راه نجات و نیکبختی در دنیا و آخرت است، و این همان جاده راستی است که سلف و ائمه این امت آنرا پیموده اند، و آخر این امت اصلاح نمی شود

مگر توسط آنچه اوایل را اصلاح نموده و او پیروی از قرآن و سنت و ترک هر آنچه مخالف هر دوی آن است.

واجب بودن عبادت الله یکتا و بیان نمودن اسباب پیروزی بر دشمنان الله

مهمترین واجب و بزرگترین فریضه بر دوش مکلف پرستش پروردگار است، مالک آسمانها، زمین و عرش بزرگ، او تعالی در کتاب باعزت اش می فرماید:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ٥٤﴾

(ای مردم) بی گمان پروردگار شما الله است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید، سپس بر عرش مستقر شد، شب را به روز می پوشاند که شتابان در پی آن می رود، و خورشید و ماه و ستاره گان (را آفرید) که مسخر فرمان او هستند، آگاه باشید که آفرینش و فرمانروایی از آن او است، پر برکت (و به غایت بزرگ) است الله که پروردگار جهانیان است. سوره اعراف آیه: 54 او ذات پاک در کتاب خویش در جای دیگری خبر داده است که او ثقلین (انسان ها و جنیات) را برای عبادت خویش آفریده است؛ او تعالی می فرماید

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ٥٦﴾

من نیافریدم جن و انسان را مگر برای عبادت (خویش). سوره الذاریات آیه: 56 و این عبادتی که الله متعال انس و جن را بخاطر آن آفریده است عبارت از توحید او تعالی با همه انواع عبادات از قبیل: نماز، روزه، زکات، حج، رکوع، سجده، طواف، ذبح، نذر، خوف (ترس)

رجا(امیدواری) استغاثه(طلب کمک در هنگام مصیبت)، استعانت(طلب کمک برای انجام همه امور)، استعاذه (پناه جستن) و همه انواع دعا که در آن اطاعت از همه فرمانها و ترک همه منع شدنی ها - منهیات - او تعالی شامل می شود، به دلیل از کتاب وسنت گرامی پیامبر- برترین درود وسلام پروردگار بر او باد - و به تاکید الله متعال به همه ثقلین (انس و جن) دستور این عبادت را داده است، و بخاطر این؛ همه پیامبران فرستاده شدند، همه کتابها برای بیان این عبادت و تفصیل آن و دعوت به آن نازل گردیده اند، و دستور داده شد تا این عبادت را مخصوص الله یکتا گردد، طوری که او تعالی فرموده است

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۚ﴾
 (ای مردم پروردگار تان را عبادت کنید، آن ذاتی که شما وآنانی را که قبل از شما بودند آفریده، تا شما پرهیزگار شوید) سوره البقره آیه: ۲۱ و او تعالی می فرماید

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾

و پروردگارت (چنین) مقرر داشته است که: جز او را نپرستید، و به پدر و مادر نیکی کنید سوره الاسراء آیه: ۲۳ معنای قضا در این آیه: امر و توصیه نموده است و او تعالی می فرماید

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ﴾

(و به آنها دستور داده نشده بود جز اینکه الله را بپرستند در حالی که دین خود را برای او خالص کنند و از شرک به توحید بازگردند، نماز برپا دارند و زکات را بپردازند؛ و این است آیین مستقیم و پایدار). سوره

البینه آیه: ۵ و آیت ها درین معنا در کتاب الله زیاده اند، و او تعالی می فرماید

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾

و آنچه که رسول الله به شما بدهد آن را بگیریید، و از آنچه که شما را از آن نهی کرده است پس خودداری کنید، و از الله بترسید، بی گمان الله سخت کیفر دهنده است. سوره الحشر آیه: ۷ الله متعال می فرماید

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۝۵۹﴾

ای کسانی که ایمان آورده اید! اطاعت کنید الله را، و اطاعت کنید پیامبر را، و صاحبان امرتان را، و اگر در چیزی اختلاف کردید، آن را به الله و پیامبر باز گردانید؛ اگر به الله و روز قیامت ایمان دارید، این بهتر و خوش فرجام تر است. سوره النساء آیه: ۵۹ و او تعالی می فرماید:

﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾

کسی که از پیامبر اطاعت کند در حقیقت الله را اطاعت کرده است
سوره النساء آیه: ۸۰
و او تعالی می فرماید:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾

و هر آئینه ما در هر امتی پیامبری فرستادیم که الله را بپرستید و از طاغوت اجتناب ورزید سوره النحل آیه: ۳۶ الله متعال می فرماید

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِ ۚ﴾

و هیچ پیامبری را قبل از تو نفرستادیم مگر آنکه برای او وحی می نمودیم که معبود [راستی] جز من نیست، پس مرا پرستید سوره الانبیاء آیه: ۲۵ الله متعالی می فرماید

﴿الرَّ كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ۝ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنَّنِي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ۚ﴾

(الف. لام. را) این کتابی است که آیاتش استوار، سپس روشن شده، از نزد حکیم آگاه (نازل گردیده) است.

که جز «الله» را نپرستید، که من از سوی او هشدار دهنده و بشارت دهنده برای شما هستم. سوره هود آیه های: ۱ - ۲

پس این آیت های قاطع (محکم) و آنچه که از کتاب الله به معنای آنها آمده است، همه آنها دلالت بر وجوب پرستش تنها الله یکتا را می کند ، و این اساس دین و اساس ملت (ابراهیمی) است، و چنانکه اشاره می کند که این همچنان حکمت از آفرینش انس و جن و فرستادن پیامبران و نازل کردن کتابها است. پس واجب است بر همه کسانی که - در برابر الله متعال - مکلفیت دارند به این امر (دین) توجه داشته باشند و آن را بفهمند و مراقب آنچه باشند که بسیاری از وابستگان اسلام در آن افتادند مانند غلو کردن در انبیا و نیکان و اعمار قبرهای آنها و اعمار گنبدها بالای قبرها و سپس پیش کردن درخواست ها به آنها و کمک خواستن از آنها و توسل به آنها و درخواست رفع مشکلات به آنها، رفع مصیبت ها، شفای بیماران و پیروزی بر دشمنان و کارهای دیگر از انواع شرک بزرگ (اکبر) . و در (حدیث) صحیح از رسول الله صلی الله علیه وسلم - ثابت است که دلیل از قرآن نیز به او همخوانی

دارد؛ در صحیحین از معاذ بن جبل - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم به او فرمود: آیا می دانید حق الله بر بندگان و حق بنده گان بر الله چیست؟ معاذ گفت: گفتم الله و رسولش داناتر اند، پس پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: حق الله بر بندگان اینست که او را پرستش کنند و با او چیزی را شریک نسازند، و حق بندگان بر الله اینست که تعذیب نکند هر که با او چیزی را شریک قرار ندهد.¹ در صحیح البخاری از ابن مسعود - رضی الله عنه - روایت است فرمود: (هر کسی در حالتی بمیرد که با الله شریک را می طلبد؛ وارد آتش می شود) {8}² و مسلم در صحیح خود از جابر - رضی الله عنه - تخریج نموده که پیامبر - صلی الله علیه وسلم فرموده است: هر کسی با الله در حالی روبر شود که با او شرک نکرده باشد وارد بهشت می شود و هر کسی با او در حالتی روبر شود که با او شرک کرده باشد وارد آتش می شود³ احادیث درین معنی زیاد است، و این مساله از مهمترین و بزرگترین مسایل است و الله متعال پیامبرش محمد - صلی الله علیه وسلم - را به دعوت بسوی توحید و نهی از شرک فرستاده است، او به آنچه که از سوی الله فرستاده شده بود به کاملترین وجه تبلیغ نمود، او در راه الله سخت آزار واذیت شد مگر بر همه اذیت ها صبر نمود، اصحاب کرامش - رضی الله عنهم - نیز با او در تبلیغ و دعوت به سوی الله صبر نمودند تا اینکه همه بت ها را الله متعال از جزیره عرب نابود ساخت، مردم دسته دسته وارد دین

¹ بخاری؛ الاستئذان (5912)، مسلم؛ الإيمان (30)، ترمذی؛ الإيمان (2643)، ابن ماجه؛ الزهد (4296)، أحمد (238/5).

² بخاری؛ تفسیر القرآن (4227)، مسلم؛ الإيمان (92)، أحمد؛ (374/1).

³ بخاری؛ العلم (129)، مسلم؛ الإيمان (32)، أحمد؛ (157/3).

الله شدند، بت های اطراف و داخل کعبه شکسته شد، لات و عزا و منات در هم شکستند، همه بت های قبایل عرب شکسته شد، بت هایی که داشتند ویران شد، کلمه الله بلند گردیده و اسلام در شبه جزیره عربستان غلبه حاصل کرد. سپس مسلمانان برای دعوت و جهاد از جزیره عرب بیرون رفتند و به وسیله آنان الله متعال کسانی را از بندگان هدایت نمود که نیکبخت بودند، و به وسیله آنان حق و عدالت را در اکثر نقاط جهان پخش نمود، و بدین وسیله امامان هدایت، پیشوایان حق و دعوت کننده گان عدالت و اصلاح شدند، و تابعین و پیروان تابعین؛ -در هدایت راه شان را تعقیب نمودند، اینها دین الله را پخش نمودند، و مردم را به توحید الله و جهاد در راه الله به جان و مال شان دعوت نمودند، در حق الله از ملامتی هیچ ملامت کننده هراس نداشتند، پس الله یاری شان نمود و آنان را بالای دشمنان شان پیروز ساختند، و الله متعال با وعده های که به آنان در این قول خود کرده بود وفا نمود:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾

ای کسانی که ایمان آورده اید! اگر (دین) الله را یاری کنید، (الله) شما را یاری می کند و گام هایتان را (ثابت و) استوار می دارد. سوره محمد آیه: 7 و این قول الله متعال

﴿وَلْيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ۝۴۰ الَّذِينَ إِن مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾

و مسلماً الله یاری می کند کسی که (دین) او را یاری دهد، بی گمان الله قوی پیروزمند است.

(همان) کسانی که اگر در زمین به آن‌ها قدرت (و حکومت) بخشیم، نماز را بر پا می‌دارند، و زکات را می‌دهند، و امر به معروف و نهی از منکر می‌کنند، و سرانجام کارها از آن الله است. سوره حج آیت های 40 - 41 سپس مردم بعد از آن دگرگون شدند، از هم جدا شدند، و در قضیه جهاد سهل انگاری کردند و راحت و پیروی از شهوت‌ها را بر جهاد ترجیح دادند، بدی‌ها در آنان ظهور کرد، مگر آنانی که الله متعال آنها را در حفظ خود قرار داد، پس الله متعال نیز وضعیت‌شان را تغییر داد، دشمنان را بالای‌شان مسلط کرد، (این بود) جزای عملکردهای‌شان، و پروردگارت هرگز بر بندگان ستم نمی‌کند، الله متعال می‌فرماید:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾

این، بدان خاطر است که الله، هیچ نعمتی را که بر قومی ارزانی داشته، تغییر نمی‌دهد، تا آنکه آن‌ها (روش) خودشان را تغییر دهند، سوره انفال آیه: 53 پس بالای همه مسلمانان واجب است - چه در قالب حکومت و یا هم ملت باشند - به الله متعال برگردند و عبادت را مخصوص او ذات یکتا کنند، و از همه گناهان و کوتاهی‌های که در حق او دارند توبه کنند، و بشتابند به آنچه که الله متعال بالای‌شان واجب نموده است از قبیل اعمال فرضی و دوری کنند از هر آنچه که بالای‌شان حرام نموده است، و درین مورد بین هم توصیه‌ها داشته باشند و با هم همکاری کنند

و از مهمترین آن پیاده نمودن حدود شریعت، و حاکمیت شریعت در همه مسایل بین مردم و قضاوت کردن بر اساس آن است، و نیز معطل قرار دادن قوانین ساخته بشر که در مخالفت با شریعت الله قرار دارد، و خود داری از قضاوت کردن به قوانین ساختگی و ملزم

ساختن همه ملت ها به احکام شریعت ، و همچنان واجب است بالای علما که به مردم دین را بیاموزند و آگاهی های اسلامی را میان شان گسترش دهند، و همچنان واجب است که مسلمانان همدیگر را به حق و صبر ، و امر به نیکی و نهی از منکر دعوت کنند و حاکمان را به این امر تشویق کنند. همچنان مبارزه در مقابل اساسات تخریب کننده از قبیل سوسیالیزم و بعثیت و تعصب برای قومیت ها، و غیر از آن با همه اساسات و مذاهب که در مخالفت با شریعت قرار دارد واجب است، الله متعال با این کار آنچه را که مفسده بود، برای مسلمانان برطرف می کند و آن عزتی که از دست داده بودند برای شان پس می دهد و آنان را بالای دشمنان شان پیروز می سازد، و همچنان در سرزمین برای شان قدرت می دهد؛ طوری که صادق ترین ذات می فرماید:

﴿وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ﴾

و یاری دادن مؤمنان بر (عهده) ما بود. سوره الروم آیه: 47 الله متعال می فرماید:

﴿وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ
كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ٥٥﴾

الله به کسانی از شما که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند؛ وعده داده است که قطعاً آن ها را در زمین جانشین (و حکمران) خواهد کرد، همان گونه که کسانی را که پیش از آن ها بودند جانشین (و حکمران) ساخت، و دین شان را که برای آن ها پسندیده است برای آن ها استوار (و پا برجا) سازد، و یقیناً (خوف و) ترس شان را به آرامش

و امنیت مبدل می‌کند، تنها مرا پرستش می‌کنند و چیزی را با من شریک نمی‌سازند، و کسانی که بعد از این کافر شوند، اینهاند که فاسقند. سوره النور آیه : 55 و الله متعال می‌فرماید:

﴿إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ۝۱﴾

یقیناً ما پیامبران خود و کسانی را که ایمان آورده‌اند، در زندگی دنیا و روزی که گواهان (برای گواهی) بر خیزند، یاری می‌دهیم سوره غافر آیه : 51

﴿يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝۲﴾

روزی که عذر خواهی ستمکاران سودی ندهد، و لعنت (الله) برای آنان است، و (نیز) سرای بد (= جهنم) برای آنهاست سوره غافر آیه : 52

دعا می‌کنیم که الله متعال پیشوایان مسلمانان و ملت مسلمان را اصلاح کند و فهم دین را برای آنان ارزانی نماید و کلمه آنان را بر تقوا متحد سازد و همه را به جاده راست هدایت نمایند و حق را به وسیله آنان پیروز سازد، و باطل را به وسیله آنان ذلیل سازد و همه را توفیق دهد تا در کارهای نیکی و تقوا با هم همکاری نمایند و بین هم به حق نصیحت کنند و بر آن صبر داشته باشند؛ همه این کارها در اختیار او ذات توانا است، و صلی الله علی عبده ورسوله و خیرته من خلقه نبینا و امامنا و سیدنا محمد بن عبد الله و علی آله و اصحابه و من اهتدی بهداه - و السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته >

فهرست

2	عقیده درست و نقیض آن.....
2	مقدمه.....
5	ایمان به الله متعال.....
14	ایمان بر فرشتگان.....
15	ایمان بر کتاب ها.....
17	ایمان بر پیامبران.....
18	ایمان به روز آخرت.....
19	ایمان به تقدیر (اندازه خیر و شر).....
	ایمان عبارت از گفتار و عمل است که به پیروی زیاد شده، و به نافرمانی کاهش می
21	یابد.....
	محبت کردن برای الله و نفرت کردن برای الله، دوستی برای الله و دشمنی برای الله
22	
24	یاد آوری از منحرفین از این عقیده و کسانی که بر ضد آن هستند.....
30	واجب بودن عبادت الله یکتا و بیان نمودن اسباب پیروزی بر دشمنان الله....